

GILLEBLADET

Medlemskrift
för Handlgillet
i Helsingfors rf

Nr 3 • 2013

Kockarna sken
Krönte Hangöresa
Sida 8

Nytt på Östersjön
Storbygge och
ombyggen
Sida 12

På jakt
Nu fylls frysarna
Sida 14

ÄYRIÄISTUKKU

HAVETS DELIKATESSER...

ÄKTA, RYSK KAVIAR
LÖJ-, SIKROM
HUMMER
INHEMSKA KRÄFTOR
JÄTTERÅKOR
TONFISKFILE
MUSSLOR

ÖVER 60 OLIKA SKALDJUR OCH
ODJUR!
LEVERANS VID
HUVUDSTADSREGIONEN
RING 7745 020 / KIM LIEMOLA ELLER
TOM LIEMOLA

Frisch Haus Finland Oy

Gamla Vintervägen 8
00580 Helsingfors
tel. (09) 7745 020
fax (09) 7745 0211

www.ayriastukku.fi
info@ayriastukku.fi

Tillbringa en oförglömlig vecka i lyxlägenhet i
Pärnu, Estland

I Pärnu kan du njuta av
kultur, badinrättningar och
sandstrand.
3r+k+bastu+balkong+
garage.
Lyxlägenheten befinner sig
på promenadavstånd till
centrum och stranden.
Nu kan du reservera veckor
för våren och sommaren.

Special erbjudande till min Gillebröder och deras vänner:

Pärnu (Estland) en vecka i deluxe lägenheten endast € 625
Gilleleje (Danmark) en vecka i stor välfungerande sommarstuga endast € 925

Gillebroder Flemming Wenzel-Wegler +372 56669645 www.scanwe.com

Cantina West på

Handelsgillet

VÄLKOMMEN FÖR ATT NJUTA AV LUGN OCH RO I ABSOLUTA CENTRUM AV
HELSINGFORS. I HANDELSGILLET ANRIKA LOKALER ELLER CANTINA WESTS
MÖTESRUM KAN DITT FÖRETAG ORDNA EFFEKTIVA MÖTEN.

NU FINNS DET SPECIALERBJUDANDEN FÖR DEN SOM BOKAR IN MÖTEN I SLUTET
AV ÅRET. ERBJUDANDENA GÄLLER OCKSÅ OM DU KOMMER MED FAMILJEN ELLER
DINA VÄNNER FÖR ATT NJUTA AV DEN GODA MATEN OCH ATMOSFÄREN.

VI GER GÄRNA EN OFFERT FÖR BÅDE FESTER OCH MÖTEN.
FÖRFRÅGAN KAN GÖRAS VIA CANTINA WESTS WEBBPLATS ELLER
GENOM ATT KONTAKTA PERSONALEN. VI HJÄLPER GÄRNA TILL
ATT PLANERA DIN FEST ELLER DITT MÖTE.

Kasarmikatu 23 00130 Helsinki Puh. 0207424210 booking@cantinawest.net

7

Gilla Gillet på Fejjan

Nu finns Handelsgillet på Facebook.

8

Sol och sommarfröjd

Vackert väder, god mat, en portion Hangökunskap och en ypperlig stämning präglade Handelsgillets utfärd till landets sydspets.

12

Nya vindar på Östersjön

Viking Grace stal visserligen showen, men i kölvattnet har också andra rederier satt ny kurs.

14

På jakt

Hösten är jägarnas tid. Nu fylls frysarna med blivande läckerheter.

17

Vinspalten

Viner för höstens delikatesser.

18

Tveka inte

Läkarbesöket är första steget mot ett friskare liv.

20

Tudelat beteende

Privat är finlandssvenskarna trygghets-sökande och konservativa, men liberala i offentliga sammanhang.

22

Börskolumnen

Realekonomin och börsen går i otakt.

23

Gilleaktuellt

GILLEBLADET

Publikationsutskottet 2013:

Ordförande:
Peter Nordling
Medlemmar:
Mikael Franck, Patrik Lindfors,
Jan-Peter Paul, Janne Salonen,
Göran Wallén

Chefredaktör:

Roger Köhler
Kaserngatan 23 A 12
00130 Helsingfors
tfn 09 669 798, fax 09 179 811
info@handelsgillet.fi

Utgivare:

Handelsgillet i Helsingfors rf

Redaktionssekreterare:

Peter Nordling, tfn 09 888 6017

Ombrytning:

Oy Nordinfo Ab, Maj-Len Roos

Annonser:

Tillinurkka Ky, Bo Gerkman
PB 89, 02211 Esbo
tfn 09 803 7044,
fax 09 803 7730
bo.gerkman@tillinurkka.fi

Tryckeri:

Oy Painotalo tt-urex Ab, Borgå

Utgivningschema 2013:

Nr 1 13.03 deadline 19.02
Nr 2 29.05 deadline 07.05
Nr 3 02.10 deadline 10.09
Nr 4 11.12 deadline 19.11

Pärmfoto: Matias Uusikylä

TJÄNST FÖR LIVET NÄR SORGEN GÄSTAR

- ett gratis informationspaket och en kostnadsberäkning
- boupptecknings- och gravstensservice

HELSINGFORS BEGRAVNINGSTJÄNST

Tölö: Mannerheimvägen 45, t. (09) 7002 481

Malm: Kyrkobyvägen 14, t. (09) 7002 4824

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ

Esbo centrum: Esboplatsen 7, t. (09) 7002 4828

Dejour, t. (09) 7002 481 www.hautaushuolto.net

MEMORIA

Oy K-O Nyman Consulting Ab

VVS Planering och övervakning
Maiju Lassilavägen 2, 00400 Helsingfors
Tel. +358 9 587 1833

Traditionell
specialaffär för fiske-
och jaktförnödenheter

OBS!
Gillebröderna får rabatt
på uppköpen med uppvisande
av medlemskortet.

Unionsgatan 23, 00170 Helsingfors Tel. (09) 656 656 Öppet vard. 9.30-18.00 lörd. 9.30-16.00

Jan-Peter Paul

Sociala medier – för alla

Den radikala hippiefilosofen Herbert Marcuse konstaterade att den globala demokratiseringsprocessen har element vilka leder mot en totalitär stat. Det vill säga att staten i allt högre grad kontrollerar sina medborgare. Denna kontroll har sitt ursprung i individens konsumtionsbeteende. Man vill alltid ha den senaste produkten eller tjänsten som i sin tur leder till alienation från verkligheten. Det fiktiva och överkliga blir verklighet.

Det globala digitala nätverket, www (World Wide Web), utnyttjas i en allt högre grad av företag, organisationer och individer och inte minst stater för att styra våra beslut och kontrollera oss. Företagens produktutveckling och marknadsföring styrs allt mer via nätet. Den globala finansmarknaden, räntorna, värdepappershandeln, råvaruhandeln är helt beroende av ett funktionerande globalt nät. Tekniska störningar i nätet och manipulation kan på ett signifikant sätt påverka aktiernas värde och råvarupriser.

Nätet styr också vars och ens val av produkter, tjänster och till och med val av partner. Allt kontrolleras idag av stater och deras underrättelseorganisationer i USA, Kina, Storbritannien, Israel och i många andra länder.

Mjukvaran, som finns i våra mobiltelefoner, iPaddar och datorer, är utvecklad för att man skall kunna göra

intrång och kontrollera och i vissa fall styra vår datatrafik. Sociala nätverk såsom Facebook, Twitter, LinkedIn, Google, YouTube är alla övervakade av staten. Statliga myndigheter säljer den information, som inte finns på nätet, till företag för marknadsföringsändamål. Allt har blivit genomskinligt och transparent.

Informationen kan ha och har ofta element av desinformation, av bristande trovärdighet och tillförlitlighet. Risken för manipulation är omfattande och ständigt aktuell. Trots detta skaffar allt fler personer högt utvecklade apparater för att kommunicera med varandra och utnyttja det globala nätets fördelar i form av information, kontakter, köp av tjänster och produkter och nöje.

Vi använder en allt större del av vår vakna tid på nätet och denna tidsanvändning ökar. Man är villig att ge bort en del av sin frihet och demokratins grunder för att få del av dessa omedelbara fördelar.

Det globala digitala nätet är här för att stanna. Det är en ny realitet, en verklighet som vi får anpassa oss till. Man skall dock vara medveten om den omfattande centraliseringen av information och makt som webben medför. Maktkoncentrationen blir global – precis som nätet.

PENSIONÄRSBOENDE

med säkerhet, omvårdnad och under mottot livskvalitet.

Stiftelsen Fridhäll
Pohjologatan 44, Helsingfors

Tag kontakt med Guy Catani
e-mail: guy.catani@netsonic.fi eller mobil: 0400-447 890

Svenska småbruk och egna hem Ab

Pb 35, 10211 Ingå, Ola Westmansallé 5

Tel. 09-644 761, 0400-477 008

Fax 09-601 262

Patentbyrå
SEPPOLAINE OY

Pb 339, 00181 Helsingfors
tel. (09) 6859 560
fax (09) 6859 5610

www.seppolaine.fi

KOLSTER

IPR-tjänster för företagets
och produktens hela livscykel.

VÄLKOMMEN UNDER VÅRT SKYDD.

KONKRETA FÖRDELAR MED
IMMATERIELLA RÄTTIGHETER

www.kolster.fi

TILINURKKA ky

bo.gerkman@tilinurkka.fi

Om du vill annonsera i Gillebladet
kontakta Gillebroder Bo Gerkman
tfn 0400-449 724

The Biofore Company **UPM**

En skog full av nya möjligheter

www.upm.com

Gilla Gillet på Facebook

Nu har Handelsgillet en egen Facebooksida som möjliggör utbyte av information mellan Gillemedlemmar på ett enkelt sätt. För att du skall kunna använda och dra nytta av Gillets Facebooksida förutsätts det att du själv är med på Facebook.

Den som har skapat sig en personlig Facebookprofil, eller ett konto som det också kallas, kan söka upp vänner som också har Facebookprofiler och sedan kan man automatiskt följa med vad de skriver på sina sidor och vice versa. Likaså kan man söka upp föreningar som finns på Facebook, som Handelsgillet, och följa med och aktivt delta i diskussioner som förs på föreningens sida. Att "facebooka" är helt enkelt ett sätt att umgås.

Varför Facebook?

En Facebooksida fungerar ungefär som en anslagstavla. Det är bekvämare att använda den än att skicka e-post om man vill nå ut till flere på en gång. Alla ser allt som skrivs – detta betyder naturligtvis att man alltid bör tänka på vad man publicerar – och till skillnad från en hemsida går kommunikationen på Facebook åt båda hållen!

Tanken är alltså att medlemmarna själva kan vara med och forma sidan genom att skriva på den och sätta in bilder så att alla som gillat sidan ser vad som är på gång. Om till exempel torsdagens föredrag var extra intressant – skriv om tankarna det väckte på Gillets Facebooksida. Eller om du råkar ha fina bilder från en Gilleutflykt i kameran eller mobilen – dela med dig av dem!

Hur går jag med?

För registrering på Facebook, på www.facebook.com, behöver du en giltig e-postadress och ett lösenord som du hittar på själv. E-postadressen fungerar sedan

som inloggningsnamn. För- och efternamn frågas det också efter, och det kan vara svårt för vännerna att hitta dig ifall du inte använder ditt namn.

Anonymitet fungerar inte så bra eftersom hela idén med den här typen av socialt medium är att man finns med och står att finnas. Däremot är det onödigt att ge ut information som födelsedag och gatuadress. Du kan sedan välja vilka som ser din profil genom att ändra i inställningarna (=settings) under "privacy" där man kan välja mellan olika alternativ. Om man väljer "vänner" betyder det att endast de som du själv accepterat som dina vänner kan se det du skriver.

Hur mycket du vill dela med dig av vad som händer i ditt liv på Facebook bestämmer du själv.

Att finnas eller inte finnas

Det är ett faktum att USA:s spiontjänster kan se allt du gör på Facebook, och att all data överförs till USA. Det är upp till var och en att ta ställning till om man vill vara med trots det. Du får helt enkelt väga den sociala nyttan och nöjet mot vetskapen att

man är övervakad.

En viktig sak du bör tänka på är i alla fall att lösenordet bör vara säkert, för att förhindra att illasinnade marodörer bryter sig in. Ett lösenord som består av kombinationer av många olika typer av tecken är betydligt säkrare än ett som enbart består av siffror eller små bokstäver.

Det lönar sig att se över lösenorden till alla sajter man använder på nätet annars också, och fiffiga tips på hur man skapar lösenord man också klarar av att komma ihåg hittar du på <http://losenord.pen.io/> av **Robin Österholm** på Kulturhuset.

Tänk också på att alla kan se din profil- och bakgrundsbild på Facebook. Välj bilder med omsorg. Man måste naturligtvis inte ladda ner bilder eller videoklipp om man inte vill eller kan.

Logga alltid ut dig då du inte använder Facebook.

Text: Annika Borgström

Underbarnet och programmeraren Mark Zuckerbergs skapelse

Facemash, föregångaren till Facebook, skapades år 2003 i ett studentrum av **Mark Zuckerberg** som studerade andra året vid Harvard University. Till en början var nätverkstjänsten endast avsedd för Harvardstuderandena och avsikten var att de skulle lära känna varandra bättre. Facemash lär ska under de fyra första timmarna ha lockat 450 besökare och 22 000 bildvisningar gjordes.

År 2004 började Zuckerberg arbeta på The Facebook, som snabbt spred sig till andra skolor, andra länder och sedan över hela världen. Domännamnet "facebook.com" skaffades år 2005 för 200 000 USD. År 2006 öppnades Facebook för alla som fyllt 13 år och som har en giltig e-postadress.

Facebook bolagiserades 2004 och tre år senare meddelade Microsoft att man köpt 1,6 procent av Facebook för 240 miljoner USD. År 2010 uppgavs Facebooks värde vara 41 miljarder USD. Mark Zuckerberg är den största aktieägaren med 24 procent.

Tvärminne zoologiska station ligger på den sydöstra sidan av Hangö udd.

Hangö, Hangö, Hangö,

Det är inte längre ofta man hör Hangövalsen av Georg Malmstén, men det hindrar inte Hangö från att vara den somrigaste, soligaste och mest saltstänkta staden i landet. Hangö har genomlevt mera dramatik och romantik än många andra stad och attraktionskraften har bestått genom snart 140 år.

Hit ner till landets absoluta sydspets ville nästan 100 Gillebröder och deras damer, lördagen den 14 september, så de tog med sig sina kockar och vinkännare, chartrade bussar och åkte iväg. Den här lördagsmorgonen behövde man inte åka ända till Hangö för solens skull, den sken skönt och inbjudande över Kaserntorget redan på morgonen och såg ut att för sin del lova en strålande dag.

Med bland resenärerna fanns många med rötter i Hangö och berättelserna om självupplevda år i staden delas under resan med dem som bara gjort korta besök i staden tidigare och med dem som hört anhöriga berätta om krigsåren på Hangö udd. Frågorna yrde: Visste du att järnvägen mellan Hyvinge och Hangö byggdes av privata köpmän? Hur många bomber fölls över Hangö under andra världskriget? Var byggdes landets första

vattentorn – nå, i Hangö förstås. Och vad då – smörstad? Hur många har varit i Tvärminne på zoologiska institutionen? Inte många! Dagen skulle inte bara bli stående vacker, den skulle bli intressant också.

Professorns testamente

På vägen ut till Hangö tar sig bussarna fram till Tvärminne zoologiska station, som ligger på den sydöstra delen av Hangö udd, ca 20 km från Hangö. Vägen är naturvänligt smal, så smal att två bilar inte kan mötas, åtminstone inte om den ena är en buss. Träd och buskar vid vägrenarna får ta den plats de behöver. Tvärminne zoologiska station är idag en del av Helsingfors universitets bio- och miljövetenskapliga fakultet. Här bedriver man fältundersökningar och forskning sedan över 100 år.

Allt fick sin början med den energiska zoologiprofessorn **Johan Axel Palmén**, som tyckte att det var synd att man så lite undersökte den egna rika naturen och att just ingen forskning skedde sommartid, då vikar och sjöar nästan var öppna laboratorier. När han tog över vakansen som professor i zoologi ville han reformera forskningen i ämnet och satsade egna pengar och egen tid på att grunda ett forskningslaboratorium.

Till sin glädje såg han att intresse fanns och några år senare ville han köpa Lövä i Esbo där han byggt upp sitt laboratorium. Men det fick han av någon anledning inte utan fick se sig om efter en annan lämplig plats, eftersom han ville att forskningen skulle ske på hans egen mark. Han stannade för Tvärminne där ett lämpligt markområde fanns till salu 1901.

Men Hangöudd är militärt ett utsatt område och under två världskrig tvingades stationen att tillfälligt flytta bort. År 1919 dog Palmén och testamenterade sin station till Helsingfors universitet. I början av 1970-talet hotades verksamheten igen. Den här gången av det statsägda Neste, som ville bygga ett oljeraffineri på bara 4 kilometers avstånd från stationen. Regeringen räddade då stationen och Neste fick se sig om efter andra områden. Nu verkar Tvärminne zoologiska station vara tryggad.

Havsbottnens flora och fauna

Här forskar upp till 200 forskare, med en personal på 20 personer. De flesta är lärare och studerande på Helsingfors universitet, men verksamheten inspireras också av att utländska forskare och forskare från andra forskningsinstitutioner vistas här.

Vi ville veta vad forskningen idag framförallt koncentrerar sig på och medan vi

sol och sommarfröjd

gick runt bland byggnaderna, som inte på något sätt kan klandras för att vara likriktade i sin exteriör, berättade stationens chef, **Marko Reinikainen** och **Anna Willnäs**, som just själv doktorerat, att de intressanta forskningsområdena handlar om att ta reda på hur till exempel havsbottens flora och fauna ser ut och hur de reagerar på olika stressituationer.

Intressanta utmaningar är också att söka förklaringar och orsaker till varför till exempel ejdern och flundran minskar. Vid kajen ligger fartyg av olika storlekar och en del av resenärerna petar litet försynt på forskningsfartyget Saduria, en

blå-vit liten skönhet på 15 meter, utrustad med moderna navigationsinstrument, laboratorium och hydraulisk lyftkran. "Spånakärningen" kallar Anna Willnäs fartyget, som forskarna i vanliga fall själva navigerar. Maxfarten är inte hög, 10 knop – men mest är forskarna intresserade av att få fartyget att gå riktigt långsamt, vilket Spånakärningen också kan, eftersom hon är utrustad med slirkoppling. Vi får titta in i lagerutrymmen där dykardräkter och arbetsredskap förvaras i prydlig ordning. Spännande, tyckte många och tog fasta på informationen att här ordnas en mängd intressanta kurser – speciellt vintertid –

som man inte behöver vara forskare för att delta i.

På tre ben

Badgästerna, som besökte staden under dess första glansperiod vid förra sekelskiftet, kom ofta sjöledes, någon med droska, men också med tåg. Hangöbanan blev klar 1873, året innan Hangö blev stad. Avsnittet Hyvinge–Hangö är intressant såtillvida att det lär vara det första banavsnittet, som bekostades med privata medel. Hangö har ju isfri hamn långa tider under året vilket intresserade handelsmän i S:t Petersburg. De lät bygga banan för att snabbt och bekvämt få hem sina varor. Satsningen visade sig trots allt snart olönsam och staten fick ta över banavsnittet. Järnvägen blev ändå en förutsättning för Hangös utveckling och står nu på nytt i fokus. Avsnittet hör till de få som ännu är oelektrifierade.

När vi närmar oss staden kör vi förbi byggnader och anläggningar som i tiderna byggt upp Hangö-imaget. Hangö Kex, står det tydligt på en byggnad och resenärer med hangöbakgrund kan berätta att anrika företag som Valio, Helkama och Hyvon startade sin verksamhet här. Vi kör förbi stora asfalterade områden som låter oss förstå att alla satsningar inte utvecklats som man tänkt sig. Men stora områden,

Hamnen är ett av de tre ben som Hangös ekonomi vilar på.

Forskningsfartyget Saduria intresserade besökarna.

fyllda med containrar och lager, visar att andra gjort det.

– Det faktum att Hangö fortfarande är den av våra hamnstäder som ligger närmst kontinenten har betydelse när EU skapar nya direktiv, som svaveldirektiv och det är inte det sista direktivet, småler hamndirektören **Paavo Lyytikäinen**, som visar oss runt i hamnen.

– Avstånd har betydelse! Förstår ni?

Och visst – Hangö var den hamn, där största delen av de 400 000 emigranterna i slutet av 1800-talet vinkade adjö till sina anhöriga och Hangö den sista biten hemland de sakta såg försvinna i kvällsskymningen.

– Hamnen fanns före staden, berättade Lyytikäinen vidare.

Vid det röda tullhuset får bussarna stanna upp ett ögonblick och vi tar en titt på ett massivt, lurvigt rör som ligger på marken.

– Det här är ett av de gasrör som lagts ut i Östersjön och som skeppades ut via Hangö. Nu planerar man att lägga ut ytterligare rör, och vi får se var uppbevaringen då sker. Den här trafiken var räddningen för Hangö för ett par år sedan. Det kom 40 000 av de här rören som vart och ett vägde 25 ton, var 12 meter långt och hade en diameter på 120 centimeter.

– Nu är det dåliga tider för pappersindustrin, men efterfrågan på lättkartong ökar. Stora Enso använder hamnarna i Kotka, UPM i Raumo, men Metsäliitto använder Hangö, säger Lyytikäinen och ser ut som om han undrade om vi kan räkna ut vem som är först ute på Östersjön.

Hur stora båtar kan komma in här, undrar någon och hur länge stannar de i hamn?

Någon sjömansromantik kan man

tydligen inte längre tala om.

– Båtarna som kommer in kan ha en längd på ett par hundra meter och de los-sar och lastar på några timmar. Kranarna skall vara i ständigt arbete – de kostar 4 miljoner stycket, svarar Lyytikäinen.

Rundturen i hamnen avslutades med en titt på Valios anrika smörlager precis intill en stilig vågbrytare i röd granit. Smöret var den första exportvaran som Hangö specialiserade sig på att hantera och som exporterades framförallt till England av det nygrundade Valio (1905). Valio flyttade på 1970-talet sin verksamhet till Helsingfors och smörlagret inrymmer nu bland annat en lunchrestaurang som senaste år utmärkte sig som den bästa i landet.

Hamn, industri och turism är de tre ben Hangö står på idag, menade också stadsdirektören **Jouko Mäkinen** som tillsam-

mans med hamnämndens ordförande, **Stig Sundberg** tog emot resenärerna i stadshuset före rundturen i hamnen.

Järnvägen och stamväg 25 till Hangö är inte de enda kommunikationslederna som borde förbättras, för stadsdirektören beklagar det långsamma nätet när han kopplar upp sin dator och medan han bläddrar fram ett lämpligt bildspel.

När gillemedlemmarna vill veta hur han ser på kommunsammanslagningen, svarar han att ingenting är bestämt, men framhåller att om staden vill fortsätta fungera som självständig stad måste man vara mycket övertygad om att man klarar sig på egen hand.

– Hangö har inga stora markområden, 117,46 kvadratkilometer är inte särskilt mycket. Dessutom ligger Hangö på en udde, men vi har 130 kilometer strandlinje. Av dem är 30 kilometer sandsträn-

På Tvärminne zoologiska station undersöker man bland annat havsbottens flora och fauna.

der och vi har fina hamnar.

Hangö var en gång en uppbyggen badstad, som många skulle vilja se att uppstod igen. Jag kan nästan se de solvarma sandstränderna med badhytterna, badhotellet, caféerna, konditorierna och Hangö Casino, framför mig när jag lutar mig tillbaka i min stol i stadshusets festsal och lyssnar på direktören.

– Turismen är viktig. **Hjallis Harkimo** startade ett ambitiöst projekt, men det blev halvfärdigt, och vi befarade redan att hela projektet skulle rinner ut i sanden. Ett trettiotal bostäder hann byggas innan Harkimo drog sig ur, men nu ser det möjligen ut som om vi kunde finna en lösning – vi får se, sade Jouko Mäkinen.

Gille och smak

Man brukar tala om snille och smak men kombinationen Gille och smak är inte heller oäven. Den här resan hade initierats och planerats av Gillekockarna och vinklubben, med stöd av familjemedlemmar och kansliets personal.

Kristian Stenius och **Roger Rajalin** var resevärdar. De presenterade den mat och den dryck, som väntade oss redan i bussarna, så mustigt och så levande att vi med välbehag såg att vi vid middagstid närmade oss matrestaurangen På kroken för ett mellanmål, baserat på fisk. Restaurangen ligger nästan på vattnet. Vi fyller den galant och många får upptäcka att en solig och i övrigt varm septemberdag känns kylig om man råkar få ett bord ute på terrassen i skuggan. Men havet glittrar och småbåtarna tycks inte ha en aning om att de inom ett par veckor ska tas upp på land och läggas i förvar för vintern. Medan vi låter oss maten väl smaka och medan vi får besöka stadshus och hamnar har både medlemmarna i vinklubben och Gillekockarna dragit iväg till Hangö Udds Segelsällskap HUS för att förbereda en femrättersmiddag. Och vilken middag det blev!

Torrt och syrligt

– Allt är tillrett av oss själva med lokala ingredienser, berättade **Ben Wiberg** och gör en svepande gest över buffébordet som bjuder på fisk, kött och sallad.

– Varmrätten består av stroganoff med lantligt potatismos och till dessert blir det blåbärspaj med glass, men först bjuder

Ben Wiberg gladdes över att kunna använda lokala råvaror.

vi på skivor av batong med leverpaté och fikonmarmelad och rågröd med saltad lax och dill och kantarellsoppa.

Välkomstdrycken var torr och syrlig. Den hade, liksom de andra dryckerna, valts med omsorg och kärlek. Bredvid mig myser en av initiativtagarna till klubben, René Lardot.

– Vi började med **Martin Englund**

för cirka 20 år sedan, berättar han och anser att flera kunde vara med, även om undervisningsutrymmena förstås ibland begränsar antalet deltagare.

Vilken dag, vilket kalas!

Text: Margaretha Wildtgrube

Foto: Matias Uusikylä

Se även handelsgillet.fi och Facebook

Restaurang På kroken dukade upp ett fiskbord som mellanmål för resenärerna.

Nya vindar på Östersjön

Den Sverigefärja som under årets första tre kvartal fått de flesta spaltmillimetrarna i pressen är utan tvekan Viking Lines nybygge, Viking Grace. Fartyg byts inte längre ut vart femte år som tidigare. På Sverigefronten är det redan 15 år sedan Viking Line föregående gång kom med något nytt.

Därför har Tallink-Silja i viss mån ställt om sin trafik som motdrag till Viking. Några fartyg har satts in på nya rutten. Dessutom köpte rederiet oväntat i våras Vikings gamla Isabella även om rederiet inte var i behov av någon som helst kapacitetsökning.

Många namnförslag

Viking Grace, som är hela 218 meter lång, verkar inte alls vara så stor, när man möter henne i Stockholms skärgård. Efter en namntävling, med tiotusentals namnförslag, döptes det nya fartyget av fru **Ann-Charlotte Nordström** till Viking Grace. Epoken, där rederiets alla fartygsnamn slutande på -ella är alltså slut nu. Tidigare tänkte man att namnvalet för snabbfärjan

VIKING GRACE

LÄNGD: 218,6 m

57.600 dwt

PASSAGERARE: 2 800 varav i 880 hytter

MASKINERI: 30 400 kW

MARSCHFART: 22 knop, toppfart 23,4 knop.

1 275 LASTMETER, ytterligare 500 personbilar.

VARV: STX-ÅBO, 01/2013.

Källa: faktaomfartyg.se

VIKING XPRS kanske var ett undantag.

Namnet, Viking Grace kritiserades från början för att vara ogenomtänkt, eftersom namnet är svårt att uttala i Finland och rätt fort förvrängs till "Kreisi" eller "Kraken" i Sverige. Namn lär dock inte skada någon, men fartyget skiljer ju sig en hel del på många punkter från det vi har varit vana vid.

Med många mått mätt är Grace Viking Lines största fartyg. Vi talar om de så kallade promenadbåtarnas storlek. Fartygets allmänna utrymmen och placeringen av dem på de olika däck, samt inredningsmaterialen skiljer sig betydligt från sina föregångare. Här finns ingen promenad, men knappast saknar någon den. Kommandobryggan, som vanligen finns högst uppe har flyttats rätt ner till däck 9. De allmänna utrymmena är belägna på däck 9, 10 och 11. À la carte-restaurangen Oscar på 11:e däck, med utsikt föröver, är speciellt värd att nämnas.

Som socker på botten har vi maskineriet, som alternativt kan drivas med LNG eller så kallad marine diesel. Detta är av stor betydelse, eftersom det från och med år 2015 inte längre är tillåtet att använda bränsle med hög svavelhalt utan avgasrening på Östersjön.

Snabbare

Fartyget sattes in på rutten Åbo-Stockholm. Innan rutinerna var inkörda blev det förseningar i bägge hamnarna. Det nya fartygets marschfart är något högre än för de tidigare, så vid behov kan man köra in små förseningar. De rätt populära dagskryssningarna, med fartygsbyte i Mariehamn, kräver punktlighet.

Fartyget har under de för-

sta nio månaderna varit väl bokad. Det har också varit mycken diskussion om ett eventuellt systerfartyg. Det är vanligt, att ett varv ger en option för en syster. Viking Line, som är försiktigt utnyttjade inte optionen. Det betyder inte nödvändigtvis att det inte blir ett fartyg till, men det blir nya avtalsförhandlingar.

Det är alldeles klart att Amorella bara är ett försvarligt par till Grace. Det andra fartyget kan också bli av en helt annan typ, kanske ett ROPAX, om man anser att frakten skall dominera.

I Sverige har man varit en aning sur, när fartyget sattes in i tidtabellen så, att kvällsavgångarna sker från Åbo. Å andra sidan har antalet resenärer ombord alltid varit färre från Sverige och det finns ett stort utbud av Ålandskryssningar i stället.

Dessutom har man diskuterat varför en sådan lyxfärja inte seglar mellan huvudstäderna. På denna punkt är saken klar. Ett nytt fartyg med en stor skuldbörda behöver mycket försäljning och Helsingforsbåtarna står ju sju timmar i vardera ändan.

Isabella blev Isabelle

I och med leveransen av Grace blev rederiets 24 år gamla Isabella obehövlig. Planen var, att Viking åtminstone i somras skulle sätta in henne på Helsingfors-Tallinn för att sedan bli av med fartyget. XPRS, som trafikerar linjen, visade sig nämligen från

början vara trång. Isabellas biljettförsäljning hade redan kommit i gång och det fanns en hel del bokningar. Helt oväntat beslöt Viking att sälja fartyget till sin konkurrent till ett pris, som av allt att döma var lägre än vad som ursprungligen stod på prislappen. Priset var kring 30 miljoner euro enligt uppgifter i pressen.

I sakkännarkretsar har man inte alls förstått meningen med detta köp. Det har spekulerats, att Tallink-Silja ville köpa bokningarna av konkurrenten.

Lika oväntat sattes fartyget in på rutten Stockholm–Riga i maj tillsammans med rederiets Romantika, vars parhäst Silja Festival tidigare varit. Festival lades i sin tur upp. Enligt en trovärdig källa, har rederiet nyligen lyckats få användning för fartyget för ett par månader i Spanien, dit hon anlände i mitten av september. Hon passar inte riktigt bra in där, eftersom behovet av nattbåtar med stor hyttkapacitet inte är stort.

På "gamla Isabella" gjorde man enbart minimala anpassningar för den nya trafiken. Det nya namnet blev Isabelle och den gamla röda skrovfärgen behölls, bara skorstensmärket ändrades och texten VIKING LINE övermålad med en annan röd kulör och ersattes med TALLINK.

En Finlandia igen

Eckerölinjens Nordlandia, som i årtal trafikerat på Helsingfors–Tallinn, ersattes av en secondhand-färja som skaffats

i Italien. Fartyget hette tidigare Moby Freedom och är byggt i Syd-Korea år 2001. Fartyget kan anses vara systerfartyg till Tallink-Siljas Superstar, även om varvet inte är detsamma. Innan fartyget kunde tas i drift, var det nödvändigt att isförstärka skrovet. Det nya namnet blev FINLANDIA, ett namn som har använts fem gånger tidigare. Fartyget klarar av sträckan på två timmar, men rederiet är sparsamt och använder 2 1/2 timme för överfarten.

Cinderella, som i 10 års tid gått i kryssningstrafik utgående från Stockholm, gör under drygt två veckor såkallade lillajulskryssningar från Helsingfors till Tallinn. Visar det sig att efterfrågan är lovande, är det inte uteslutet att Cinderella helt och hållet lämnar Mariehamnstrafiken, som egentligen nu nått en viss mättnad.

På så sätt skulle Viking komma in i en ny kryssningsbusiness som i många år handhafs av Tallink-Silja utan direkt konkurrens.

Färre avgångar till Gdynia

Finnlines, som för några år satsade stort på bilpassagerare till Gdynia i Polen med sina fem stora italiensbyggen har i denna marknadssituation varit tvunget att skära ned avgångarna till Gdynia. Nordlink trafikerar nu på Malmö–Travemünde och Europalink har sålts till ett dotterbolag i Italien. Gdynia trafikerar nu av Transeuropa, som har plats för cirka 100 passagerare.

Trafiken på Nådendal–Kapellskär fortsätter som förr och är lämplig för den,

vars destination är norra Sverige. Man har inte anlöpt Åland och därmed inte heller haft någon skattefri försäljning ombord, men det ryktas om att åtminstone dagsturerna i fortsättningen kommer att göra en avstickare till Långnäs eftersom ålänningarnas "egen" fraktlinje lagts ner.

Nytt försök i Kvarken

Efter att tax free-försäljningen slopades inom EU, har ingen lyckats driva lönsam trafik mellan Vasa och Umeå året om. Efter RG-Lines konkurs, beslöt konkursförvaltaren att hålla trafiken i gång till slutet av 2012. Ett nytt rederi har under året grundats. Vasa och Umeå städer är delägare, eftersom rutten på många sätt anses vara nödvändig.

Fartyget som sattes in döptes till Wasa Express. Det är visserligen rätt gammalt, men är isförstärkt och byggt hos Wärtsilä i Helsingfors år 1981. Fartyget byggdes i tiderna för dansk-tyska intressen för linjen Gedser–Travemünde.

Mest hotad av nya bestämmelser är linjen mellan Helsingfors och Stockholm. Höjs biljettpriserna, minskar antalet nöjesresenärer, vilket i längden kan leda till att bara Åbo–Stockholm blir kvar, men mycket hinner hända före år 2015.

Text: Sven Liljeström

Foto: Sven Liljeström och Viking Line

På jakt två månader om året

Duvjaksöppningen är årets höjdpunkt. Då får Odin göra det han är bäst på.

Orden är ekonomierådet och jägaren Mikael Antells. Odin är apporthunden, med stort A, en våldresserad – ljus, inte korpsvart – labrador av jaktstam och är minst lika jaktfascinerad som sin husse.

Det är en av de där varma augustieftermiddagarna som vi fortfarande minns. Jag ska träffa Mikael Antell på det anrika godset Tjusterby, en av herrgårdarna vid Pernåviken.

– Kom till kontoret. Det finns i ett rött hus ett par hundra meter före stora byggnaden (släktens benämning för karaktärshuset), lyder anvisningen.

Utanför ett rött hus står en Land Rover Discovery. Den som förvaltar gården med

ägor i form av 300 hektar åker och 600 hektar skog och dessutom brinner för jakt kör nog en sådan bil.

Mycket riktigt. Mikael Antell, som skött ekonomin på Tjusterby i 25 år, presenterar byggnaden som varit både smedja och hönshus innan den blev hans kontor. På golvet ligger en zebrafall. I övrigt är det inte mycket, förutom Odin, som skvallrar om förvaltarens liv utanför kontoret.

Det är tydligt att han är en av landets mesta jägare, även om han anspråkslöst uttrycker det som att han är en exceptionellt aktiv jägare. Och jo, med 60 jakt dagar om året är det inte tu tal om den saken.

Hur många jakt dagar det blivit under åren är värre att beräkna.

– Jag började gå på jakt med pappa då jag var åtta eller nio år. Min första fågel sköt jag vid 12.

Dessutom är Mikael Antell förenings- och organisationsaktiv. Han sitter i styrelsen för Finlands viltcentral, där han leder ordet i det regionala vilträdet för Nyland. Han är ordförande för Lovisa Jaktvårdsförening och medlem av Finlands CIC-delegation, en del av en internationell organisation för vilt- och naturvård. Dessutom är han viceordförande i styrelsen för Finlands Jaktmuseum.

Populär duvjakt

På sensommaren kan dagen börja vid sexdraget med ett par timmars duvjakt vid en åkerkant. Mikael Antell hör bland annat till, den numera påfallande stora, skaran av duvjägare som plockar fram hagelbössan den 10 augusti.

Duvstammen har vuxit tack vare odlingslandskapen, och det har ökat intresset för duvjakt. Under de tio senaste åren har duvskytten ökat från något tiotal tusen fåglar till ca 100 000, berättar Mikael Antell.

En del av tjusningen ligger i att duvjakten förutsätter mycket kunskap om duvornas beteende. Det är viktigt att veta hur

fåglarna flyger, att de är snabba och ofta och plötsligt ändrar riktning. Man bör också ha klart för sig vad de äter. I juli och i början av augusti äter de blåbär och när säden mognar på fälten dras duvorna dit.

– Det är ett svårt, men spännande skytte, säger Mikael Antell.

För många jägare innebär sjöfågeljakten, med start den 20 augusti, av tradition säsongöppning. Förr satt ungefär hälften av landets totalt cirka 300 000 jägare i någon vassrugg vid premiären, nu färre än 100 000.

Jakten av sjöfågel har minskat betydligt till följd av att man inte längre får använda blyhagel.

– De alternativa haglen är både ineffektiva och dyra, förklarar Mikael Antell.

Under jakten skjuts cirka 300 000 fåglar, av vilka uppskattningsvis två tredjedelar är gräsänder.

Knappt har änderna hunnit ned i grytan innan det är dags för nästa villebråd. Den första september blir både skogs- och fältharen lovliga och tio dagar senare går startskottet för jakten på skogsfågel.

– Det är den populäraste och traditionsrikaste jaktformen i Finland. Omkring 160 000 jägare jagar skogsfågel under åtminstone en dag om året. Det är klart flera än i Sverige. Här spelar nationalhunden spetsen en central roll, säger Mikael Antell som själv jagade skogsfågel i Sverige sista veckan i augusti.

Vännerna av jakt väntar också på det sista veckoslutet i september. Älgjakten,

Mikael Antell och labradoren Odin jagar i par. För dem står bland annat duvjakten högt i kurs.

liksom jakten av vitsvanshjort, smäller högt för många av dem.

– På Tjusterbys marker fälldes den första älgen år 1972. Sedan dess har jag varit en dålig kund i köttaffären. Familjens köttkonsumtion har bestått av enbart vilt. Vi fyller frysen under jaktsäsongen, säger Mikael Antell.

Inne att jaga

Han är knappast ensam om att äta älg på samma sätt som andra äter nötkött. Det är nämligen inne att jaga. Finland är faktiskt det jägartätaste landet inom EU, kanske i hela världen. Finländarna löser årligen

över 300 000 jaktkort. Det är ungefär lika många som i Tyskland, men där bor 15 gånger fler människor.

– Å ena sidan har vi en lång jakttradition, å andra sidan har vi lämpliga naturförhållanden och bor ofta nära inpå naturen, konstaterar Mikael Antell.

Men jakt är inte bara att nedlägga villebråd. Jägarna ägnar sig åt viltvård året om. De anlägger viltåkrar, bygger fodertak och förbättrar biotoper. För många är hunden en viktig del av jakthobbyn. Då ska både hunden och husse skolas för detta och husse ska dessutom träna skytte.

– Jag skjuter mycket med hagel under vår och sommar för att vara i form då jakten börjar, säger Mikael Antell som är hedersmedlem i Flyktskytteklubben, en

Älgjakten inleddes första veckoslutet i september. För i år beviljade Finlands viltcentral 32 900 jaktlicenser för älg. Det är tio procent färre än förra året.

av landet äldsta skytteklubbar där man bland annat tränar och tävlar i lerduveskytte.

För att få jaga måste man ha ett giltigt jaktkort. Det kan man lösa efter att ha gått en jägarkurs och blivit godkänd i jaktprovet. Kurserna, som ordnas av jaktvårdsföreningarna, vilka verkar som lokala jaktvårdsmyndigheter, tar några kvällar i anspråk. Dessutom gäller det att läsa teori på egen hand.

– Teoriprovet påminner om det man avlägger för körkortet, och det är inte lätt. Endast ca 60 procent brukar bli godkända vid första försöket. Ofta ställer de juridiska frågorna och frågorna om artkännedom till problem, säger Mikael Antell.

Sen gäller det att ha någonstans att jaga. Få har tillräckligt stora ägor. För att få jaga vitsvanshjort krävs till exempel 500 hektar sammanhängande mark och för älg 1 000 hektar. Därför sker den mesta jakten via föreningar som hyr mark.

Billiga basbössor

Enligt Mikael Antell är jakten en jämförelsevis billig hobby. Utrustningen behöver

inte bestå av stort mera än ett gevär och ammunition. Men som i många andra sporter kan man få betala både skjortan och byxorna för de riktigt glassiga prymlarna.

Ett vanligt hagelgevär, liksom en prima älgstudsare med kikarsikte, kan man köpa för ett par tusenlappar.

– Vill du ha något extremt bra och exklusivt är det inte svårt att bli av med betydligt mera pengar, säger Mikael Antell och nämner engelska Holland & Holland.

Företagets Royal-modell går lös på omkring 100 000 euro. Den kan också fås med guld- och diamantinlägg. Då är priset det dubbla. Purdey är en annan brittisk vapentillverkare av rang.

– Bössorna är dyra därför att de är handgjorda. I England används kvalitetstermen Best Gun. Då har vapensmeden faktiskt gjort sitt allra bästa och inte brytt sig om tidsåtgången. I ett sådant gevär passar alla delar bättre ihop än i den finaste klocka och slits knappast trots hård användning, förklarar Mikael Antell.

Text: Peter Nordling

Foto: Peter Nordling, Pixmac och Wikimedia

Använd köttet mångsidigt

Jakten har gjort Mikael Antell till en viltkonnässör. Släktingar intygar att han verkligen vet hur bytet förvandlas till en gourmetmåltid.

– Man måste ha fantasi. Försök utnyttja viltet så mångsidigt som möjligt. Gör ossobuco av läggen. Lever och njure av älg och hjort är gott, men ta den från kalvar som inte hunnit få i sig så mycket tungmetaller, råder han.

Enligt honom är vildgåsens lever minst lika god som levern som kommer från uppfödda gäss.

För den som vill ha ett alternativ till den traditionella pariserfilén serverar Mikael Antell en älgvariant. Receptet

är hans fars och belönades i tiderna med tredjepris i viltklassen i Hufvudstadsbladets Lilla svamp- & viltboken.

Pariserfilé av älgstek eller älgytterfilé

Ta en avlång bit, ca 800 g, av älginnerstek eller älgytterfilé, som är välhängd eller varit frusen

3 msk grovt havssalt

2 msk socker

1 msk svartpepparkross

½ msk vitpepparkross

1 msk persilja

2 msk konjak

Blanda salt, socker, svartpeppar, vitpeppar och den torkade persiljan. Gnid in köttet med blandningen på alla sidor och lägg köttet i en plastpåse som sluter väl om köttet. Bind ihop påsen och lägg den på en långsmal form i kylskåpet. Vänd påsen då och då. Häll i konjaken efter

ett dygn. Låt påsen med köttet ligga ytterligare fyra dagar i kylskåpet. Vänd påsen då och då.

Ta ut köttet, skrapa bort kryddorna och lägg köttet i en ren plastpåse och lägg den i frysen. Det frusna köttet kan skäras i mycket tunna skivor. Det oanvända köttet förvaras i frysen och håller flera veckor.

Och vad dricker man till detta och till vilt i allmänhet?

– Ett mustigt spanskt riojavin, säger Mikael Antell utan att tveka.

PN

Aarno Magnusson

Höstviner

En bra aptitretare är 541407 **Louis Massing Brut Réserve**, en torr champagne, som inte känns så torr tack vare 10 gram socker. Druvorna är Pinot Meunier och Chardonnay. Den har en trevlig fruktighet och kostar bara 24,90 euro, vilket är fördelaktigt för en champagne.

En annan förmånligare aperitif är 008911 **Codorníu Clasico Seco** från Katalonien, som är gjord på druvorna Macabeo, Xarel-lo och Parellada. Den är torr och innehåller 16 gram socker. Den är en Cava och är alltså gjord som en champagne. Smaken är fruktig med inslag av bland annat moget äpple. Den kostar 9,15 euro och finns också att köpa som en halva till priset 4,98 euro och 0,2 liter får man för 3,49 euro.

Till höstens skaldjursfrossa

Till skaldjurstallriken passar 521987 **Steiniger Riesling** 2012 från Niederösterreich. Den har lämpligt med socker, 6 gram, som balanserar upp syrorna. Vinet smakar citrus och grönt äpple. För en flaska får man lägga ut 12,29 euro.

Ett superbt vin är 588587 **Trimbach Riesling Réserve** 2010. Det smakar citrus, grönt äpple och har

en svag mineralton. Kan lagras i flera år ännu och kostar 18,98 euro.

Fint till fisken

Feta fiskar såsom lax, röding och öring passar bra ihop med ett Chardonnayvin med lite smörig ekighet, speciellt om fisken serveras med en gräddig sås. Chilenska 008056 **Tarapacá Reserva** Chardonnay 2012 från Casablanca Valley passar bra och balansen mellan fruktighet och syror är fin. Femton procent av musten har jäst i ekfat, resten i tankar för att bevara friskheten. Detta vin smakar tropisk frukt som persika och citrus och kostar 9,99 euro.

Till magra fiskar passar 543297 **Torres Santa Digna** Sauvignon Blanc Reserve 2012 från Central Valley i Chile. Det är torrt och smakar citrus, krusbär och lindblad eller svartvinbärsblad. Priset är 9,99 euro.

Gott till köttet

Till gris och nöt passar 498107 **Castaño Garnacha Tintorera** 2012 från Yecla i Spanien. Druvan har mörkt fruktkött och vinet är nästan svart. Ett bussigt vin med kraftig bärig smak som är rätt så mjukt. Det är som bäst vid 16–18 grader och kostar bara 7,58 euro.

Grekiska 451447 **Tsantali Nemea Ré-**

serve 2008 på druvan Agiorghitiko från Nemeadistriktet smakar lingon, tranbär, körsbär och något kryddor. Det är gott till får i alla former och priset är 9,99 euro

Till älg, hjort och annat vilt passar 007122 **Zenato Ripassa Valpolicella Superiore** 2009 från Veneto. Det är gjort på druvorna Corvina, Rondinella och Croatina. Ett fylligt vin som smakar varma körsbär, svagt ek och torkad frukt, bland annat russin. En flaska kostar 19,98 euro.

För buffébordet

Medelfylliga 006903 **Pasqua Sanzeno Merlot** 2011 från Venetien serveras lämpligen vid en temperatur på 12–16 grader. Det smakar röda vinbär och tranbär och priset är endast 7,28 euro.

Till buffébordet lämpar sig också 007142 **Torres Santa Digna Cabernet Sauvignon rosé** som har 9 gram restsocker. Smaken beskrivs bäst som röda bär, hallon, jordgubbe och vinbär. För en flaska får man betala 9,99 euro.

Till efterrätten, frukt, glass, mögelost, tårter, torkad frukt, nötter och annat kan man prova ett portvin, Till exempel 003295 **Graham's Late Bottled Vintage** är gott. Priset är 20,90 euro.

Nyckeln till liv och hälsa heter anpassning

Ett läkarbesök är ingen dålig nyhet. Det är ju första steget till att du skall bli friskare!

När **Otto Lindberg**, geriatriker på Eira sjukhus och hemläkare på Doctagon säger så här, så kan det lukta lite "sales talk". Men doktorn har starka argument.

– Tänk på en Alzheimerpatient som utan att veta det haft en gryende sjukdom i åtta år utan symptom och i ett par år märkt små tecken. Att gå till läkaren är det första han gör rätt (ett rätt på tipset). Att få veta att han har Alzheimer är förstås tråkigt. Men det är nödvändigt för att börja anpassningen till situationen. Det är ingen dom.

Två rätt på tipset.

Sedan väljer man medicin. Det finns inte många, men man kan faktiskt få sjukdomen att fortskrida långsammare.

Tre rätt.

Sedan följer anpassningen till vardagen. Det finns stödgrupper där man kan utbyta erfarenheter med andra patienter. Det känns alltid bra, och man kan lära sig nya knixar.

Fyra rätt.

Det är det mesta man kan få i den här tippningen, men det är mycket bättre än ingenting. Nu har patienten en plan för att gå vidare i livet.

– Min uppgift som läkare är att hitta på

lösningar. Patienten måste få en konkret känsla av att det finns en plan för att sköta situationen. Men om han tycker att ingenting kan göras, då är han i limbo, säger Otto Lindberg.

I samband med alla sjukdomar gäller det först att praktiskt få vardagen att fungera. Har man högt blodtryck skaffar man sig en mätare, gör mätningen hemma, skriver upp siffrorna alla dagar och om de konstant är för höga ringer man till läkaren.

Frispel 35 år

Otto Lindberg anser att naturen inte har planerat att vi skall få högt blodtryck eller andra åkommor. Livslängden på

Otto Lindberg konstaterar att naturen inte planerat högt blodtryck och andra åkommor. Problemet är att vi lever längre än nödvändigt för artens fortbestånd.

savannen var utmätt till omkring 35 år, tillräckligt för att vi skulle nå könsmognad och fortplanta oss för att garantera artens återväxt. Då hade vi gjort vårt, uppfyllt det som naturen väntat av oss.

När vi lever dubbelt längre än det, är det klart att vi får betala för det med allihanda sjukdomar.

– Men är inte det ett lågt pris för 35 års frispel, frågar Lindberg.

Ett organ hos den mänskliga hannen som ovevkligt växer under denna tilläggstid är prostatan. Strålen blir svagare och blåsan svår att tömma helt. Det finns ibland en risk för cancer.

Också här kan ett läkarbesök vara början till ett bättre liv, eller rentav av en räddning av livet. Men det räcker inte med blodprovet PSA. Fingret skall in i anus för att känna efter knölar. Dubbelkollen ger bra trygghet.

Om den visar att det bara är fråga en förstoring finns det två mediciner. En som

verkar så att testorenet ökar långsammare och en som gör att blåsan öppnar sig lättare genom påverka urinröret som går genom prostatan.

– Om medicinerna inte hjälper är det dags att gå till en urolog, säger Lindberg.

Sedan kan det bli fråga om att använda grönlasrar för att fila, eller "skjuta bort" en del av prostatan. Eller hyvling med ett mycket exakt knivgrepp.

Också när det gäller cancer har tekniken blivit mycket bättre. En robot kan göra fina, små snitt som man inte klarar för hand, med mindre risk för inkontinens.

När det gäller cancer i prostatan är inte stigande ålder bara negativt.

– Ju högre ålder, desto bättre prognos, allmänt taget. Men som alltid är alla fall individuella, säger Lindberg.

De bäst anpassade

Nyckelordet för Otto Lindberg är det darwinistiska "anpassning", både för individen och för arten. Vår förmåga att anpassa oss till livets ständiga förändringar avgör våra liv och vår hälsa.

– I första delen av livet är det förändringar med positiva förtecken: skola, pubertet, studier och föräldraskap. Dem brukar de flesta klara av, bättre eller sämre. Det är när ålderdomen kommer med negativa förändringar som agnarna skiljs från vetet, säger Lindberg.

Livet blir en serie av förluster. Vissa individer ser dem hela tiden framför sig, till exempel 40-årskrisen. De blir ibland självuppfyllande profetior.

Här skiljer sig människor från varandra. En del kommer alltid ned på fötterna. För andra strular det till sig trots att de skulle ha det hur väl förspänt som helst.

Har man tur blir pensioneringen den första utmaningen.

– En pensionering utan framtidsplan är sjukt farlig. Man borde bädda för den med ett socialt liv utanför yrket. Här kunde en flexiblare pensionering underlätta anpassningen, säger Lindberg.

I ännu högre ålder blir de negativa förändringarna svårare. De kan leda till nedstämdhet, rent av depression.

Här är det en skillnad mellan dem som har fröet till depressionen i sig från födseln eller barndomen och dem som tappar modet av yttre motgångar. En levnadstrött 75-åring som aldrig haft

depression har säkert blivit offer för yttre förändringar.

Också här gäller det att få vardagen att fungera, och läkaren kan hjälpa. Nattsömmen skall fungera, likaså magen. Det kan behövas medicinering, samma i båda typerna av depression, och ibland terapi.

När man mår dåligt gäller det att strukturera vardagen, det ger en ryggrad i tillvaron.

– Duscha och raka dig, borsta tänderna och klä på dig en snygg skjorta. När orken tryter kan man be om hjälp av någon närstående, säger Lindberg.

Det nästa du skall göra är att vara socialt aktiv. Här fyller till exempel Handelsgillet en viktig uppgift.

– Ni borde få understöd av Folkpensionsanstalten för profylax, skrattar Lindberg.

Det tredje är motion. Den är nästan lika effektiv som medicin mot depressioner. Motion plus medicin ger en stark dubbeleffekt.

Ensamheten

En god ålderdom borde enligt Lindberg grundläggas innan man fyller 50. Ingen övervikt, ingen tobak, måttligt med sprit och tillräcklig sömn är doktors ordination. Den under åren starkt minskade rökningen betyder färre lungsjukdomar, mindre eller senare demens samt lindrigare hjärt- och kärlsjukdomar.

Den som lever länge riskerar slutligen att bli "den sista mohikanen". När de enda människor man träffar är hemvårdaren och då och då barnbarnen, blir det sociala nätverket tunt. Men också ensamheten klarar olika människor olika.

Här ställer Otto Lindberg ett stort hopp till de sociala medierna. Kanske inte för dagens åldringar, men för dem som vant sig med nätet kan det ge mindre ensamhet och bredare och djupare mänskliga kontakter. En samtalspartner på nätet kan fylla luckorna efter dem som faller bort, och man kan ha kontakt med dem utan att gå ut.

Men bäst är det ändå att gå till Gillet, så länge du orkar.

Text: Per-Erik Lönnfors

Foto: Matias Uusikylä

Förändringar i samhället – ett finlandssvenskt perspektiv

Det globala ekonomiska läget, den långsamma ekonomiska utvecklingen i Europa och Finland leder och har lett till omfattande strukturella förändringar i så gott som alla europeiska stater. Vi upplever en tid då samhället i gemen likriktas och homogeniseras. Det allmänna och effektiva prioriteras på minoritetens och smågruppers bekostnad.

Sociala förändringar i samhället för med sig att relativa interna maktrelationer mellan olika samhällsgrupper förändras. Vissa grupper kommer att förlora makt och småningom marginaliseras, medan andra får makt och förstärks. Den reella politiska och ekonomiska makten är här avgörande. Det gäller alltså för oss finlandssvenskar att ha kunskap och förståelse för de förändrade maktrelationerna i vårt samhälle, ha ett sinne för realism och en stark moralsyn.

Sociala maktrelationer påverkas av ett antal faktorer som drivs av förändringar i ekonomiska relationer, miljön och den kraftiga befolkningsökningen samt, inte minst, den omedelbara globala informa-

tionsöverföringen via digitala medier och nätverksbildningen. Dessa grundläggande förändringar påverkar hela det internationella ekonomiska och politiska systemet.

Samhällsruddningar

Följden av förändringen av de grundläggande sociala maktrelationerna är bland annat en omfattande immigration och emigration, avfolkning av vissa områden och kraftig centralisering till storstäder.

Andra effekter är bland annat ruddningar i samhällena som tidigare uppfattades som stabila. Dessa förändringar leder till ett sökande av säkerhet i religioner, kvasireligioner och populärfilosofier. En annan effekt är överdriven tillit till det egna jaget. Slutligen blir individen det enda stabila och "säkra". Trygghet söks i ökad konsumtion av både varor och tjänster samt flykt till sagorna, myterna och fantasin.

Den bekanta värdegemenskapen förändras och i dess ställe inträder "nya" religioner, såsom islam i Finland, samt en relativisering av allting i samhället, till och med livet. Många anser att ingenting till syvende och sist spelar någon roll. Man blir kanske apatisk, flyr från omvärlden och blir likgiltig inför förändringar.

Individen ställs inför krav på ständigt nya kunskaper och färdigheter, bland annat språkkunskap och datafärdighet. Man måste anpassa sig till ett samhälle som ständigt fordrar allt större effektivitet. Nya samhällsklasser uppkommer, bland annat de superrika och de som lever utanför det "vanliga", till exempel inom religiösa, fundamentalistiska sekter. Man måste oberoende av ålder eller samhällsställning, ständigt utbilda sig. Livslångt lärande är idag en vardagsrealitet.

Radikal förändring

Finlandssvenskarna står mitt i dessa förändringar. Efter Sovjetunionens fall 1989 och Finlands EU-medlemskap 1995 samt de globala finanskriserna på 2000-talet

har vår omgivning och verklighet radikalt förändrats. Den stabila och förutsägbara ekonomiska och politiska omgivningen är borta för alltid. Devalveringar är inte längre möjliga. Sannfinländarna är här för att stanna. De gamla finlandssvenska familjeföretagen har försvunnit eller håller på att försvinna. Den finlandssvenska identiteten och till och med vårt språk är hotade. Håller finlandssvenskarna på att marginaliseras? Frågan är synnerligen aktuell med tanke på de nuvarande ekonomiska och politiska realiteterna.

Den ledande finlandssvenska universitetsläraren **Kjell Herberts** vid Åbo Akademi, har forskat i finlandssvenskarnas attityder och värderingar. Trots vissa regionala skillnader bekänner vi finlandssvenskar oss vara liberala. Med ordet liberal förstås frihet och öppenhet i allmänhet. Man godtar olikheter och är tolerant, flexibel och strävar efter jämlikhet. Man anser sig politiskt vara varken höger eller vänster. Man vill stå i mitten. Det betyder inte att vi inte skulle ha åsikter.

Trots att man säger sig vara liberal finns det konservativa element i våra värdestrukturer. Religionen, Bibeln och en stark gudstro har en stark ställning hos många finlandssvenskar. Politiskt är vi dock för abort och samkönade äktenskap.

Äta kakan och ha den kvar

Finlandssvenskarna anser att beslutsfattandet borde ligga hos privata aktörer. Vi har en stark tilltro till privat äganderätt. Samtidigt anser vi oss vara för öppna gränser, frihandel, fri invandring, en bättre miljö, och vi är i allmänhet solidariska. Alla dessa begrepp har element av kollektivt beslutsfattande, statligt styrande och kontroll. Vi vill vara liberala i det privata och kollektiva i det offentliga. Vi vill äta kakan och samtidigt ha den kvar.

Vi ser många hot i vår omgivning såsom ökad egoism och själviskhet samt i allmänhet ett hårdare samhällsklimat. Dominerande värderingar är ökad nar-

cissism, moraliskt förfall, likgiltighet, respektlöshet och intolerans.

Förändringarna i vår omgivning, främst vårt EU-medlemskap, påverkar oss på ett avgörande sätt. De finlandssvenska frågorna delas redan mera allmänt bland många partier inom alla politiska riktningar.

Mitt i brytningstid

Blandäktenskap skapar en allt starkare brygga till den finskspråkiga majoriteten. Vi lever mitt i en betydande brytningstid, där vissa partier har tagit på sig den politiska målsättningen att försvaga vår språkliga särställning och kulturella identitet. Hoten är verkliga. Frågan är hur vi kan agera i denna omgivning och vilken vision vi har av vår samhällsställning på 10–20 års sikt.

Vi anser samhället allt mer tudelat och dominerat av effektivitetstänkande. Herberts lyfter fram begreppen privatliberalism och värdeliberalism. Det svenska språket och religionen är för oss privatfrågor. Vi håller på att dra oss in i vårt skal, in i våra kretsar, klubbar och föreningar, där det bekanta och trygga ännu finns. Däremot delar vi den politiska värdeideologin "liberalism".

Sålunda är vi i vårt beteende tudelade, i det privata trygghetssökande konservativa och i det offentliga liberala. Denna situation är naturligtvis inte hållbar i längden. Den saknar verklig förståelse för vår egen situation och kan anses vara icke-realistisk. Våra interna och externa värderingar måste vara i harmoni.

Vi finlandssvenskar har varit grundläggande i skapandet av den finländska industrin och landets ekonomiska framgång. Vi har varit med om att internationalisera dess ekonomi och handel. Nu gäller det att gå vidare på en bredare internationell och mångkulturell front. Vi har ännu mycket att ge vårt land ekonomiskt, kulturellt och i fråga om ledarskap.

Aktualitetsseminarium på Hanken den 31 oktober

Fördel Finland – hur kan vi utveckla våra konkurrensfördelar?

Finlands konkurrenskraft är temat på Handelsgillet, Hankens och Ekonomiska Samfundets gemensamma seminarium på Hanken torsdagen den 31 oktober 2013 kl. 14.00–19.30. Frågeställningen behandlas från flera synvinklar såsom relationerna mellan arbetsgivare, löntagare och statsmakten, utbildning och innovationer, arbetsmarknadens funktion, ledarskapets roll samt hur vi kan utnyttja vårt geografiska läge till vår fördel. Seminariet avslutas med en paneldebatt om ekonomiska drivfjädrar kontra trygghet.

Vi får höra många intressanta och aktuella talare diskutera hur Finlands ekonomi kan göras konkurrenskraftig igen. Seminariet leds av Hufvudstadsbladets chefredaktör **Jens Berg**. Efter själva seminariet fortsätter diskussionen kring en vinbuffé.

Pris:

Studera	Gratis
Gillemedlemmar	45 euro
Medlemmar i Ekonomiska samfundet	45 euro
Hankenanställda	45 euro
Medlemmar i Difa	45 euro
Medlemmar i EKF	45 euro
Medlemmar i Oasen	45 euro
Övriga	90 euro

I priset ingår kaffe och vincocktails.

Deltagaravgiften betalas till Handelsgillet konto:

Nordea FI35 2401 1800 0601 12 eller

Aktia FI09 4055 1020 1828 57

Anmäl dig till Handelsgillet kansli, telefon 09 66 97 98 eller per e-post: annika@handelsgillet.fi.

Sista anmälningdag är den 24 oktober.

Du är varmt välkommen!

Ekonomiska Samfundet

Ekonomiska Samfundet i Finland

Hanken

Handelsgillet i Helsingfors

Roger Wessman
är chefsekonom på
Nordea.

Börs och ekonomi i otakt

Den europeiska ekonomin har gått kräftgång sedan slutet av 2011. En svag ljusning börjar nu äntligen synas. Under det andra kvartalet kunde vi notera en hårfin uppgång.

Börsens utveckling har inte gått i takt med ekonomin. Kurserna har skjutit upp i genomsnitt nästan 40 procent på de europeiska börserna sedan hösten 2011. De senaste månaderna, just när ekonomin äntligen slutat krympa, har börserna däremot varit mer skakiga.

Aktierna har dansat efter centralbankernas pipa. Det första skuttet togs när Europeiska centralbanken pumpade in 1 000 miljarder euro i banksystemet vintern 2011–2012. Uppgången fick ny fart sensommaren 2012 då ECB-chefen Mario Draghi lovade göra vad som behövdes för att garantera euroområdet fortbestånd, medan de amerikanska och japanska centralbankerna accelererade sina stödåtgärder. De senaste månadernas skakighet beror framför allt på oro för att den amerikanska centralbanken ska strypa till penningkranarna.

Uppgången i börskurserna känns för många konstlad och ohållbar, då den

bygger på centralbankernas åtgärder. Man befarar att korthuset rasar, när centralbankerna förr eller senare blir tvungna att strama åt.

Inget konstigt

Jag delar inte denna oro.

Det är inte något särdeles konstigt i att aktiekurserna gått upp trots att ekonomin gått bakåt. Den ekonomiska utvecklingen har trots allt varit bättre än många befarade för två år sedan. Profetiorna om euroområdet kollaps har inte besannats. Ekonomin gick inte in i en djupdykning utan tillbakagången har (frånsett krisländerna) varit relativt mild.

Den bästa tiden att köpa aktier är då läget ser som dystrast ut. Då är kurserna som lägst och det finns störst utrymme för positiva överraskningar.

Enligt samma logik är det dags att sälja då framtiden ser som ljusast ut. När ingen ser något moln på himlen och ekonomin och företagets vinster ses växa för evigt (som läget var t.ex. 2007) är det dags att bli orolig.

Någon sådan eufori kan jag inte se nu. Alla förväntar sig att den ekonomiska tillväxten kommer att vara skral. I förhållande till företagets vinster är aktiekur-

serna visserligen lite höga i en historisk jämförelse. Detta förklaras dock mer än väl av den låga nivån på räntorna. Även om vinsterna inte förväntas stiga, erbjuder aktierna en attraktiv avkastning jämfört med ränteplaceringar så länge räntorna hålls på nuvarande låga nivå.

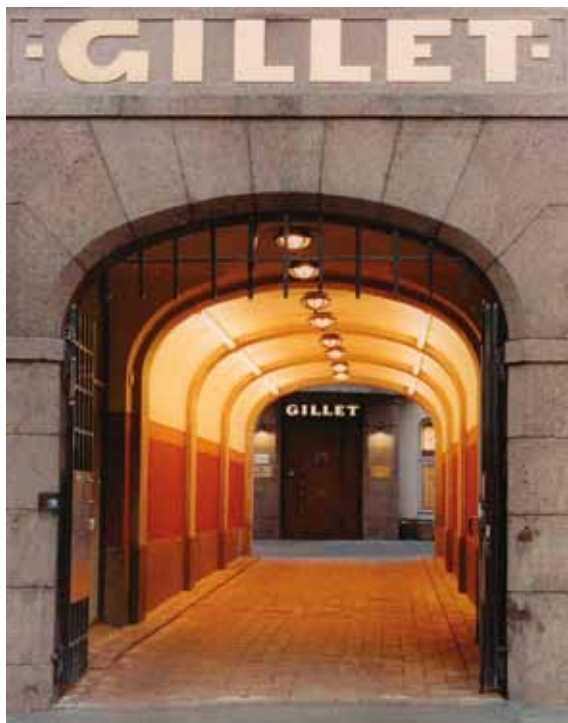
Naturlig räntenivå

Aha, säger skeptikerna. Centralbankerna kan väl inte för evigt stöda ekonomin med låga räntor. Så när räntorna stiger krasar ekonomin och börserna, resonerar de.

Det är dock ingenting onaturligt med dagens räntenivå. Den avspeglar bara den svaga ekonomiska tillväxten och låga investeringsvilligheten.

Centralbankerna har ingen anledning att höja räntorna förrän tillväxten tagit fart ordentligt. Med nuvarande höga arbetslöshet har Europeiska centralbanken råd att till och med låta ekonomin växa raskt en tid, innan den behöver oroa sig för en överhettning.

De låga räntorna gör att aktieplaceringar är attraktiva, även om tillväxten fortsätter svag. Tar tillväxten fart stiger räntorna, men då förbättras å andra sidan företagets vinstutsikter, vilket stöder aktiekurserna.

Hyr kontor i Handelsgillet's fastighet, Kaserngatan 23

II vån. 184 m², 7 rum + pentry, kan lediggöras genast
 III vån. 221 m², 9 rum + pentry, kan lediggöras genast
 IV vån. 218 m², 9 rum + pentry, ledigt 1.1.2015

- Maskinell luftkonditionering och avkylning enligt avtal
- Lokalitetserna saneras enligt behov och avtal
- Representativ ingång från Kaserngatan, hiss
- Rumdispositionen kan ändras
- Tillgång till källarutrymmen enligt avtal

Kontakta Handelsgillet's verksamhetsledare
 Roger Köhler tfn 09 66 97 98, eller
roger@handelsgillet.fi

HANDELSGILLET GRATULERAR

Markelin Filip, VH
40 år 5 oktober

Hoyer Patrick
60 år 5 oktober

Feldt Kurt, dipl.ekon.
70 år 6 oktober

Relander Stefan, lic.oec.
70 år 11 oktober

Forstén Bengt, ing.
70 år 12 oktober

Söderström Bertel,
övermaskinmäst.
75 år 14 oktober

Åberg Per-Olof, ing.
70 år 18 oktober

Bäckström Kaj, dipl.ing.
70 år 19 oktober

Selenius Börje, entreprenör
75 år 29 oktober

Packalén Christoffer, försäljare
30 år 31 oktober

Hällström Per, merkonom
70 år 11 november

Ekström Staffan, ing.
70 år 12 november

Hollander Kaj-Christian
70 år 13 november

Wallgren Lars, tekniker
70 år 16 november

Bäckström Kim, vd
70 år 17 november

Lindqvist Niclas, ekon.mag.
50 år 20 november

Stenberg Rolf, professor
60 år 22 november

Mickwitz Birger, ing.
75 år 24 november

Tallberg Martin, ekon.mag.
50 år 25 november

Sundström Henrik G., pens. vd
70 år 26 november

Hamberg Krister, DE
70 år 29 november

Forsell Roland, vd
60 år 30 november

Svanljung Rolf, vd
70 år 30 november

Berner Hannes, ekon.mag.
60 år 1 december

Ervast Paul, sjökaptan
70 år 7 december

Österman Björn, ekon.mag.
80 år 8 december

Simberg Nils H., DI
90 år 11 december

Backman Göran, ing.
70 år 17 december

Diesen Rasmus, DI, konsult
30 år 19 december

Ikäheimonen Edvin, vd
90 år 20 december

Krogius Mikael, merkonom
40 år 20 december

Eriksson Kurt, DI
70 år 29 december

Itella Green

Gillebröderna hälsas

Havets delikatesser

Frisch Haus Finland Oy
www.ayriaistukku.fi

Advokatbyråer

Advokatbyrå
ACTIVATUS Ab

Advokat, VH, EM Johan Hjelt
www.activatus.fi

Markundersökning

Geotek Oy
www.geotek.fi

Fotografering

Atelier Nyblin
www.nyblin.fi
09-666 933

Parkett

Parkett Ab G. Lytz
tfn 09-66 11 44

Skolor

Yrkesinstitutet Prakticum
EN SKOLA - MÅNGA MÖJLIGHETER
<http://www.practicum.fi>

Begravnings tjänster

Kyrkslätt Begravnings tjänst
Bo R. Lindström
kirkkonummen.hautauspalvelu@kolumbus.fi
09-298 8903

Arkitekter

Arkitektbyrå Hormia Ab
www.hormia.pp.fi

Stiftelser

Kutters stiftelse r.s

Trädgårdsbutik

Trädgårdsbehov?
www.sofianlehto.com
Gillebroder Börje Fri
0400-690 381

Advokatbyråer

Advokatbyrå - Asianajotoimisto
Rehn & Aganinonov Ab
Attorneys-at-law
Temppelgatan 35, 00100 Helsingfors
Telefon: 09 668 9650 Fax: 09 6689 650
www.rehn.com

Annonsering

bo.gerkman@tilinurkka.fi
Om du vill annonsera i Gillebladet
kontakta Gillebroder Bo Gerkman
tfn 0400-449 724

Den som slutar göra reklam för att spara pengar
kan lika gärna stoppa klockan för att spara tid.
(Steve MacKenzie)

Tilinurkka Ky, Bo Gerkman, tfn 0400-449 724
bo.gerkman@tilinurkka.fi

För att nå rätt kontakt, bör du annonsera i rätt media.

GILLEBLADET